

Стълб. 2: Зелена България

Компонент 1: „Нисковъглеродна икономика“

Програма:

Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на нежилищния сграден фонд

I.Бенефициенти:

Компонент 1:

- Общини в партньорство с компетентен национален орган (областни администрации, министерства и др.) или друг партньор (собственик на сградата);
- Собственик на съответната сграда (министерство, областен управител - за обекти държавна собственост);
- Българската академия на науките.

Компонент 2:

- Микро /малки, средни и големи предприятия на територията на страната;
- Публично-частни партньорства;
- Юридически лица с нестопанска цел;
- Общински предприятия;
- Търговски дружества и др.

II.Допустими дейности:

Интегрираната програма за изпълнение на мерки за устойчиво енергийно обновяване на нежилищния сграден фонд обхваща следните компоненти:

1. Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на публичен сграден фонд;
2. Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на сгради в сферата на производството, търговията и услугите;
3. Организация и управление на програмата и мерки за публичност и видимост.

Компонент 1 – Публични сгради:

Финансиране на мерки за устойчиво енергийно обновяване на държавни и общински сгради¹ (в т.ч. сгради за административно обслужване, сгради за

¹ Сгради държавна и общинска собственост, посочени в Приложение 2 - Номенклатура на сградите и съоръженията за обществено обслужване и на самостоятелните обекти за обществено обслужване в сгради от НАРЕДБА № 1 ОТ 30 юли 2003 г. за номенклатурата на видовете строежи

обществено обслужване в областта на културата и изкуството и сгради за спорт, както и сгради, собственост на Българска академия на науките).

Допустими дейности по Компонент 1:

- Извършване на обследване за енергийна ефективност и сертифициране за ЕЕ;
- Изготвяне на концепция за устойчивост;
- Изготвяне на технически паспорт на сградата;
- Разработване на инвестиционен проект;
- Авторски, строителен надзор и инвеститорски контрол;
- Дейности за изпълнение на СМР за прилагане на мерки за ЕЕ и ВЕИ (енергоспестяващи мерки за достигане на енергиен клас А или постигане изискването за сгради с близко до нулево нетно потребление на енергия (nZEB), по изключение клас В, с оползотворяване на енергия от възобновяеми източници, въвеждане на системи за енергиен мониторинг и др.)

!!!След изпълнение на енергоспестяващи мерки (ЕСМ) сградите следва да постигат клас на енергопотребление „А“. По изключение, и след представяне на съответна обосновка, може да бъде подкрепен и проект, който предвижда след изпълнение на ЕСМ постигане на клас на енергопотребление „В“.

Задължително изискване е след изпълнение на мерките в публичните сгради да се постигне 30% спестяване на първична енергия за всеки обект.

Постигнатите енергийни параметри се оценяват на база изготвен доклад от обследване за енергийна ефективност. Наличието на енергийно обследване е предварително условие за публична подкрепа за обновяване.

Механизъм на изпълнение:

Предвижда *приоритетност на обектите на местно ниво с водеща роля на общините*, с изключение на сградите, които са собственост на Българската академия на науките (БАН).

На базата на извършен анализ ще бъде разработена методология с критерии за териториално разпределение на финансирането между общините по отношение на сградите за административно обслужване, сградите за обществено обслужване в областта на културата и изкуството и сградите за спорт, отчитащо спецификите на съответните територии и състоянието на публичния сграден фонд.

Предвижда се при териториалното разпределението на средствата по общини да се използват следните критерии със съответната тежест в %:

А) Сгради за административно обслужване:

Критерий	Тежест в %
1. Брой население в общината	30%
2. Обща разгъната застроена площ (РЗП) на сградите за административно обслужване² на територията на общината (забележка: за използването на критерий 2 към момента на разпределение на средствата се изисква наличие на анализ/ база данни с РЗП на всички такива сгради на територията на общината)	20%
3. Брой сгради за административно обслужване³ на територията на общината (забележка: за използването на критерий 3 към момента на разпределение на средствата се изисква наличие на анализ/ база данни за броя такива сгради на територията на общината)	20%
4. Наличие на одобрени, но нефинансирани обекти по ОПРР 2014-2020	10%
5. Брой административни услуги⁴, които се предоставят от всички администрации на територията на общината (забележка: за използването на критерий 5 към момента на разпределение на средствата се изисква наличие на анализ/база данни от общината за броя на административните услуги на територията ѝ)	20%

Б) Сгради за обществено обслужване в областта на културата и изкуството:

Критерий	Тежест в %
1. Брой население в общината	30%
2. Обща разгъната застроена площ (РЗП) на сградите за обществено обслужване в областта на културата и изкуството⁵ на територията на общината (забележка: за прилагането на критерий 2 към момента на разпределение на средствата се изисква наличие на анализ/ база данни с РЗП на всички такива сгради на територията на общината)	20%
3. Брой сгради за обществено обслужване в областта на културата и изкуството на територията на общината⁶ (забележка: за прилагането на критерий 3 към момента на разпределение на средствата се	20%

² Сгради държавна и общинска собственост, посочени в Приложение 2 - Номенклатура на сградите и съоръженията за обществено обслужване и на самостоятелните обекти за обществено обслужване в сгради от НАРЕДБА № 1 ОТ 30 юли 2003 г. за номенклатурата на видовете строежи

³ Сгради държавна и общинска собственост, посочени в Приложение 2 - Номенклатура на сградите и съоръженията за обществено обслужване и на самостоятелните обекти за обществено обслужване в сгради от НАРЕДБА № 1 ОТ 30 юли 2003 г. за номенклатурата на видовете строежи

⁴ Административни услуги, подлежащи на вписване в Административния регистър, съгласно Наредбата за административния регистър

⁵ Сгради държавна и общинска собственост, посочени в Приложение 2 - Номенклатура на сградите и съоръженията за обществено обслужване и на самостоятелните обекти за обществено обслужване в сгради от НАРЕДБА № 1 ОТ 30 юли 2003 г. за номенклатурата на видовете строежи

⁶ Сгради държавна и общинска собственост, посочени в Приложение 2 - Номенклатура на сградите и съоръженията за обществено обслужване и на самостоятелните обекти за обществено обслужване в сгради от НАРЕДБА № 1 ОТ 30 юли 2003 г. за номенклатурата на видовете строежи

<i>изисква наличие на анализ/ база данни за броя такива сгради на територията на общината)</i>	
4. Наличие на одобрени, но нефинансирани културни обекти по ОПРР 2014-2020	10%
5. Брой културни организации⁷, със седалище на територията на общината (забележка: за прилагането на критерий 5 към момента на разпределение на средствата се изисква наличие на анализ/база данни от общината от актуалния информационен регистър на културните организации и институти по чл. 14, ал. 4 от Закона за закрила и развитие на културата, достъпен на официалната страница на Министерство на културата)	20%

В) Сгради за спорт:

Критерий	Тежест в %
1. Брой население в общината	30%
2. Обща разгъната застроена площ (РЗП) на сградите за спорт на територията на общината⁸ (забележка: за прилагането на критерий 2 към момента на разпределение на средствата се изисква наличие на анализ/ база данни с РЗП на всички такива сгради на територията на общината)	25%
3. Брой сгради за спорт на територията на общината⁹ (забележка: за прилагането на критерий 3 към момента на разпределение на средствата се изисква наличие на анализ/ база данни за броя такива сгради на територията на общината)	25%
4. Брой спортни организации¹⁰ на територията на общината (забележка: за прилагането на критерий 4 към момента на разпределение на средствата се изисква наличие на анализ/база данни от общината от актуалния регистър на спортните организации по чл. 9, ал. 1, т. 1 и т. 2 от ЗВФС, достъпен на официалната страница на Министерство на младежта и спорта)	20%

На следваща стъпка общините, в координация със съответните водещи ведомства, собственици на държавни публични сгради, следва да изготвят приоритизиран списък на публичните сгради с нужда от енергийно обновяване и съпътстващи устойчиви мерки в съответната община, на база на предварително изготвена методология с критерии за

⁷ Културни организации, вписани в информационния регистър на културните организации по реда на НАРЕДБА № Н-1 ОТ 14 март 2007 г. за информационния регистър на културните организации

⁸ Сгради държавна и общинска собственост, посочени в Приложение 2 - Номенклатура на сградите и съоръженията за обществено обслужване и на самостоятелните обекти за обществено обслужване в сгради от НАРЕДБА № 1 ОТ 30 юли 2003 г. за номенклатурата на видовете строежи

⁹ Сгради държавна и общинска собственост, посочени в Приложение 2 - Номенклатура на сградите и съоръженията за обществено обслужване и на самостоятелните обекти за обществено обслужване в сгради от НАРЕДБА № 1 ОТ 30 юли 2003 г. за номенклатурата на видовете строежи

¹⁰ Спортни организации (спортни клубове и спортни федерации) по смисъла на чл. 11, ал 2 от Закона за физическото възпитание и спорта (ЗФВС)

приоритизиране на публичния сграден фонд. Методологията и критериите за приоритизиране на публичния сграден фонд ще бъдат разработени от МРРБ.

Примерни критерии за приоритизация на публичния сграден фонд са:

- Критерии за устойчивост;
- Ниво на заетост/ползваемост на сградите;
- Пилотни проекти за демонстриране на ползите от устойчивото енергийно обновяване;
- Постигане на по-висок клас на енергопотребление;
- Принос към изпълнението на индикаторите по програмата;
- Наличие на енергийно обследване;
- Използване на иновативни зелени технологии.

Сградите, които са собственост на БАН не подлежат на приоритизация, като за тях е определен конкретен бюджет в размер на 30 млн. лева.

Предвижда се спестените разходи от намаленото потребление на енергия след изпълнението на проектите с безвъзмездно финансиране да бъдат внасяни във Национален фонд за декарбонизация.

Плащанията към финалните получатели (бенефициентите) - на база разходооправдателни документи или други документи с еквивалентна стойност, след извършена проверка.

Предвижда се използване на опростени разходи (като % от стойността на проекта) - за дейности за обследване за ЕЕ, концепции за устойчивост, инвестиционен проект, строителен и авторски надзор, публичност на проекта.

Компонент 2 - Сгради в сферата на производството, търговията и услугите¹¹

Предвижда финансиране на мерки за устойчиво енергийно ефективно обновяване на сгради в сферата на производството, търговията и услугите.

В обхвата на Компонент 2 не попадат сгради в сферата на селското стопанство. Не са допустими за финансиране инсталации, които попадат в обхвата на схемата на Европейския съюз за търговия с емисии (EU ETS).

В обхвата на Компонент 2 не са допустими интервенции в обекти за производство на енергия.

Допустими дейности по Компонент 2:

- Извършване на обследване за ЕЕ;
- Изготвяне на концепция за устойчивост;
- Проектиране;
- Подмяна на съществуващи дограми с по-ефективни;
- Подобряване на топлинната изолация на външни ограждащи елементи;

¹¹ Съгласно Наредба № 1 от 30 юли 2003 г. за номенклатурата на видовете строежи на Министерство на регионалното развитие и благоустройството

- Подмяна на съществуващи отоплителни уреди с по-енергоефективни или използването на отпадна топлина от технологични процеси;
- Използване на ВЕИ в сградите;
- Подмяна системи за осветление с по-енергоефективни;
- Повишаване ефективността на системи за вентилация, климатизация и БГВ.

Задължително изискване е след изпълнение на мерките е да се постигне 30% спестяване на първична енергия за всеки обект.

Постигнатите енергийни параметри се оценяват на база изготвен доклад от обследване за енергийна ефективност. Наличието на енергийно обследване е предварително условие за публична подкрепа за обновяване.

Механизъм за изпълнение: Конкурентен подбор на проектни предложения.

Плащанията към финалните получатели (бенефициентите) - на база разходооправдателни документи или други документи с еквивалентна стойност, след извършена проверка.

Предвижда се спестените разходи от намаленото потребление на енергия след изпълнението на проектите в рамките на програмата за ЕЕ да бъдат внасяни във Фонда за декарбонизация.

Компонент 3 – Организация и управление на програмата и мерки за публичност и видимост

В рамките на Компонент 3 ще бъдат допустими разходи за:

- дейности за организация, управление, оценка, контрол, мониторинг проектите, чрез възлагане на външни експерти;
- дейности за публичност и видимост на програмата и проектите – информационни кампании с цел популяризиране на постигнатите резултати от изпълнението на мерките за устойчиво енергийно обновяване.

!!!Ще се разработят базови модели за различни видове сгради. Предвиждат се и иновативни решения и пилотни проекти за демонстриране на ползите от устойчиво саниране.

!!! В обхвата на Програмата не попадат обекти от образователна, здравна и социална инфраструктура, обекти в сектор „селско стопанство“, както и обекти по Програма за развитие на регионите за периода 2021-2027 г. и Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020.

!!! В Програмата се предвижда ползване на механизъм за опростени разходи при постигане на конкретни резултати (като % от стойността на проекта – за дейности за обследване за ЕЕ, концепции за устойчивост, инвестиционен проект, строителен и авторски надзор, публичност на проекта).

III. Бюджет:

1.Общ бюджет: 617 656 233 лв. без ДДС

2. Бюджет по дейности:

Дейност	Общ бюджет, лв. без ДДС	Индикатори	Начин на финансиране
1.Компонент 1	370 345 508 Разпределение на ресурса: -70% за публични сгради и администрации; -15% за културна инфраструктура; -15% за спортна инфраструктура; -30 млн. лв. за сгради, собственост на БАН.	-Обновени сгради (брой) – 616; -Подобрена публична инфраструктура – РЗП кв.м. -1 426 837 кв. м.	-Безвъзмездна финансова помощ (БФП); -Комбинирано финансиране (БФП и финансови инструменти); -Договори с гарантиран резултат – ЕСКО услуги.
2.Компонент 2	235 200 000 Разпределение на ресурса: -40% за големи предприятия; -35% за средни предприятия; -25% за микро/ малки предприятия.	-Обновени сгради (брой) – 250; -Подобрена публична инфраструктура – РЗП кв.м.- 570 371 кв. м	-БФП (с максимален интензитет 50%) на основата на финансов анализ и енергийно обследване; -Финансови инструменти; -Договори с гарантиран резултат – ЕСКО услуги.
3.Компонент 3	12 110 725		

IV. Времеви график за изпълнение: 2022-2026 г.

Компоненти 1 & 2:

1. Публикуване на пакет документи за кандидатстване (Насоки за кандидатстване, указания към бенефициентите, образци на документи и др.) – второ/трето тримесечие на 2022 г.
2. Подготовка за кандидатстване с проектни предложения –трето и четвърто тримесечие на 2022 г.

3. Процес на оценка на проектните предложения и сключване на договори – от първо тримесечие на 2023 г. до четвърто тримесечие на 2023 г.
4. Изпълнени договори (междинна отчетност през 2023 г.) – от второ тримесечие на 2023 г. до първо тримесечие 2026 г.
5. Изпълнени договори/отчет на изпълнението на програмата – първо и второ тримесечие на 2026 г.

Ресорно министерство (РМ) по изпълнението на програмата - Министерство на регионалното развитие и благоустройството, в частност Главна дирекция „Стратегическо планиране и програми за регионално развитие” (ГД СППРР) - отговорна дирекция за цялостното изпълнение на програмата, в т.ч. публикуване на насоки за кандидатстване, сключване на договори, мониторинг и контрол на изпълнението, извършване на плащания към бенефициентите, отчитане степента на изпълнението на компонентите към Министерство на финансите.